

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13781/2025
12.02.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Горан Аврамовић, адвокат из ..., против тужене Република Србија-Министарство правде, Виши суд у Чачку, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3012/24 од 10.07.2025. године, у седници одржаној 12.02.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3012/24 од 10.07.2025. године и пресуда Вишег суда у Чачку П 39/22 од 19.09.2024. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3012/24 од 10.07.2025. године, потврђена је пресуда Вишег суда у Чачку П 39/22 од 19.09.2024. године којом је одбијен тужбени захтев тужиље за накнаду материјалне штете по основу измакле користи за износ од 47.071.310,10 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и захтев за исплату трошкова парничног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила благовремено ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиље је 23.05.2006. године подигнута оптужница Кт 110/05 за извршење три кривична дела и то: кривично дело

проневере из члана 364. став 3. у вези става 1. КЗ, кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. став 1. КЗ и кривично дело злоупотребе поверења из члана 216. став 4. у вези става 1. КЗ. Решењем Ки 96/05 од 09.12.2005. године према тужилји је одређен притвор, који је укинут решењем истражног судије Окружног суда у Чачку Ки 96/05 од 08.05.2006. године. Правноснажном пресудом К 47/11 од 13.11.2011. године тужилја је ослобођена кривичне одговорности за два кривична дела и то за проневеру и злоупотребу поверења, а за кривично дело фалсификовање исправе оптужба је одбијена. Тужилја је била адвокат и уписана је у именик адвокатске коморе Чачак дана 26.04.2011. године. Решењем Управног одбора АК Чачак бр. 1214/05 од 28.12.2005. године по одлуци Управног одбора тужилји је привремено забрањено бављење адвокатуром почев од 27.12.2005. године до окончања кривичног поступка. Решењем Управног одбора АК Чачак од 12.05.2006. године тужилји је укинута привремена мера забрана бављења адвокатуром. Против тужилје Управни одбор АК Чачак поднео је дисциплинску пријаву бр. 667/06 од 27.06.2006. године по којој није покренут нити је вођен дисциплински поступак. Тужилја је на свој захтев брисана из именика адвоката АК Чачак дана 20.04.2007. године. Тужилја је према извештају Министарства финансија, Пореске управе од 29.11.2004. године као адвокат евидентирана за систем ПДВ-а са даном 01.01.2005. године. Након одређивања притвора и доношења одлуке о привременој забрани обављања делатности за преузиматеља канцеларије одређен је адвокат ББ из Из извештаја Привредног суда у Чачку Псл 11/17 од 18.09.2017. године, Основног суда у Горњем Милановцу Су VIII 289/2017 од 24.08.2017. године, Основног суда у Ивањици Су VIII 306/17 од 15.09.2017. године и увидом у уписник Општинског суда у Чачку, утврђено је да је тужилја у својству адвоката пред означеним судовима имала заказана рочишта по данима и ознакама броја предмета увидом у адвокатски роковник тужилје за 2005. и 2006. годину.

Тужилја се пре покретања судског поступка обратила туженој са захтевом за накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде настале услед неоснованог лишења слободе, али у вансудском поступку није исплаћена накнада. При овако утврђеном чињеничном стању нижестепни судови су закључили да је тужбени захтев тужилје делимично основан па је пресудом Вишег суда у Чачку П 103/19 од 10.09.2020. године делимично усвојен тужбени захтев тужилје у име накнаде штете по основу измакле добити за износ од 2.740.680,35 динара са законском затезном каматом од 10.09.2020. године, а одбијен је тужбени захтев за износ од 6.786.857,65 динара са припадајућом законском затезном каматом. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 29/21 од 07.04.2021. године потврђена је првостепена одлука. Решењем Врховног касационог суда од 16.06.2022. године укинута су нижестепене пресуде за одбијајући део тужбеног захтева и предмет у том делу враћен на поновни поступак, у ком поступку је донета одлука која се побија овом ревизијом тужилје.

Врховни касациони суд је решењем Рев 3921/21 од 16.06.2022. године констатовао да се накнада штете која се огледа у изгубљеној добити тужилје не може везивати за остварену добит за 2005. годину, односно за улагање у инвестиционе некретнине. Налази да методолошки приступ обрачуна висина накнаде штете није правилан. Сматра да се правилан начин обрачуна штете који је претрпела тужилја с обзиром на делатност коју обавља, огледа у утврђивању колико је тужилја имала предмета у раду у моменту лишења слободе, колико је радњи предузето по тим предметима од стране преузиматеља канцеларије до изласка тужилје из притвора, односно до укидања привремене забране обављања адвокатске делатности решењем

АК Чачак 12.05.2006. године, а према АТ важећој на дан пресуђења у овом предмету, уз умањење на име пореза и зарада приправника.

У поновном поступку вештачењем обрачунат је износ материјалне штете у периоду привремене забране бављења адвокатуром применом АТ која је ступила на снагу 03.06.2023. године за период од 28.12.2005. године до 12.05.2006. године за одржана рочишта од 50.348.577,75 динара који износ је умањен за ревалоризовани износ бруто зарада приправника од 536.587,00 динара и већ досуђен износ од 2.740.680,35 динара, што износи 47.071.310,40 динара, како је тужилца и определила свој коначни тужбени захтев.

Нижестепени судови одбијају тужбени захтев за накнаду материјалне штете у виду измакле добити применом члана 189. став 3. Закона о облигационим односима, налазећи да тужилци не припада виши износ штете од оне која је већ досуђена.

Међутим, Врховни суд налази да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, због чега су нижестепене пресуде укинуте и враћене на поновно суђење.

Према члану 189. став 1. ЗОО оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Према ставу 3. ове одредбе при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати по редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем. То значи да се ради о добитку који би оштећено лице основано остварило према уобичајеном начину живота и рада. Специфичност делатности тужилце приликом утврђивања висине накнаде измакле користи, свакако јесте број предмета у којима је адвокат већ имао пуномоћја за заступање у означеном периоду, број предузетих радњи од стране преузиматеља канцеларије адвоката ББ, уз умањење бруто зараде приправника, али и пореза што је јасно дефинисано решењем Врховног касационог суда Рев 3921/21 од 16.06.2022. године. Међутим, порези приликом вештачења нису узети у обзир. Уколико је тужилца према својим наводима, обвезник ПДВ-а, то подразумева и порез на додату вредност као и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, незапосленост, порез на приход од самосталне делатности и др. Измакла корист према цитираној одредби не представља наду или очекивања неког лица који би евентуално могао да буде остварен. Измакла корист је очекивано увећање имовине до кога би се дошло и једино што је меродавно у том случају јесте објективна могућност стицања добити према редовном току ствари или према посебним околностима. Стога од бруто износа које би тужилца извесно наплатила да је радила, што подразумева приступ на одржана и неодржана рочишта као и накнаду за поднеске који су по оцени суда потребни за вођење парнице, морају се одузети поред пореза и доприноса, трошкови који неминовно прате пословање канцеларије, зависно од тога да ли је у питању закуп или својина пословног простора, трошак канцеларијског материјала, књиговодствених услуга, као и остали пратећи трошкови адвокатске канцеларије који су и раније евидентирани по свом основу као трошак остварене добити. Под „редовним током ствари“ подразумева се да је тужилца као адвокат наставила да ради истим интензитетом као раније што подразумева и просечну нето зараду тужилце у периоду који је претходио две до три године периоду у односу за који се утврђује накнада штете у виду измакле користи. Измакла корист се не може заснивати на претпоставци о могућој заради, већ добит мора бити извесна и доказана.

Нижестепени судови нису поступили по налогу решења из Врховног касационог суда, чињенично стање није потпуно утврђено ни у смислу примедби из овог решења, због чега се правилност примене материјалног права није могла испитати, па је ревизија тужиље усвојена.

У поновном поступку првостепени суд ће поступи по примедбама из овог решења, након чега ће поново одлучити о тужбеном захтеву у погледу висине измакле користи коју је тужиља претрпела.

Имајући у виду напред наведено, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић